Udskriftsdato: mandag den 12. januar 2026

KEN nr 10133 af 18/12/2024 (Gældende)

Ankestyrelsens principmeddelelse 28-24 om kontanthjælp - opgørelse af formue - indtægt - opsparet indtægt - bankkonto - bolig - erhverv - uddannelse

Ministerium: Social- og Boligministeriet	Journalnummer: 24-68374

Ankestyrelsens principmeddelelse 28-24 om kontanthjælp - opgørelse af formue - indtægt - opsparet indtægt - bankkonto - bolig - erhverv - uddannelse

Principmeddelelsen fastslår

Principmeddelelsen fastslår, hvornår der efter aktivloven skal ses bort fra en borgers indtægt til forsørgelse ved opgørelsen af formue, og omskriver og samler tidligere offentliggjort praksis om formue, når borgeren modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp.

Kommunen kan ikke yde selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp til en borger, der har formue på mere end 10.000 kr., der kan dække det økonomiske behov. For ægtefæller er beløbsgrænsen 20.000 kr.

Ved opgørelsen af en borgers formue i form af indestående i pengeinstitut, skal kommunen sondre mellem formue, der skal indgå i formueopgørelsen, og indtægter der ikke skal indgå i formueopgørelsen.

Formue på bankkonto

Beløb som løn og offentlig hjælp til forsørgelse, der omkring opgørelsestidspunktet er modtaget til dækning af leveomkostninger, skal ikke indgå i formueopgørelsen, men betragtes som indtægt. Indtægt til forsørgelse, der ikke er anvendt i den periode, den skal dække, men fortsat er i behold, er opsparet og betragtes som formue.

Formue der skal ses bort fra

Kommunen skal i hvert enkelt tilfælde vurdere, om der skal ses bort fra hele eller en del af formuen. Der kan kun ses bort fra formue i de tilfælde, der er nævnt i loven.

Kommunen skal blandt andet se bort fra hele eller en del af formuen, hvis det er nødvendigt for at kunne bevare eller opnå en nødvendig boligstandard, eller hvis formuen bør bevares af hensyn til borgerens og familiens erhvervs- eller uddannelsesmuligheder.

Det afhænger af en konkret vurdering, hvornår der skal ses bort fra formue til disse formål.

Ved vurderingen af, om der skal ses bort fra et beløb for at kunne bevare eller opnå en nødvendig boligstandard, har det betydning, om den aktuelle bolig kan anses som rimelig. Det kan blandt andet indgå i vurderingen, om der er tale om et tidsbegrænset lejemål. Det er ikke i sig selv afgørende, om borgeren aktuelt har planer om at skaffe sig en anden bolig.

Hvis der er behov for reparation eller vedligeholdelse af borgerens bolig, er det afgørende, om der er tale om uopsættelige reparations- og vedligeholdelsesudgifter. Hvis det er tilfældet, skal kommunen vurdere, hvilke reparations- og vedligeholdelsesudgifter det er nødvendigt at afholde i den periode, hvor borgeren må forventes at modtage hjælp til forsørgelse.

Ved vurderingen af, om der skal ses bort fra et beløb af hensyn til borgerens og familiens erhvervs- eller uddannelsesmuligheder, kan det blandt andet have betydning, om det konkret er nødvendigt at afholde udgifter til kurser eller lignende for, at borgeren kan komme til at bruge sin uddannelse.

Det er ikke afgørende, med hvilket formål ansøgeren har foretaget opsparingen. Det afgørende er derimod, om formuen er nødvendig ud fra en vurdering af ansøgerens og familiens boligstandard eller erhvervs- og uddannelsesmuligheder.

I sag nr. 1 (j.nr. 24-68374) traf kommunen afgørelse om ophør af en borgers hjælp til forsørgelse på grund af formue. Borgeren havde et indestående i sin bank, som hun havde sparet op, mens hun boede hos sin datter og svigersøn, for at hun kunne få sit eget sted at bo. Kommunen vurderede, at der ikke var grundlag for at se bort fra formue for at opnå en nødvendig boligstandard, fordi borgeren ikke havde modtaget et konkret boligtilbud.

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg vurderede, at borgeren på tidspunktet for kommunens afgørelse om ophør den 31. maj 2024 havde en formue i form af indestående i bank på 36.237,76 kr. Hun havde den 31. maj 2024 fået udbetalt 5.759 kr. i hjælp til sin forsørgelse i juni 2024, hvoraf hun samme dag havde brugt 30 kr. Den del af hendes hjælp til forsørgelse på 5.729 kr., som hun ikke havde brugt, var indtægt, som ikke skulle indgå i formuen. Tidligere udbetalinger af indtægt til forsørgelse, der ikke var anvendt i den periode, den skulle dække, men fortsat var i behold, var dog opsparet og blev derfor betragtet som formue.

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg vurderede også, at kommunen på ny skulle tage stilling til, om der skulle ses bort fra formue, for at borgeren kunne opnå en nødvendig boligstandard. Ankestyrelsen lagde vægt på, at kommunen ikke havde undersøgt, om borgerens aktuelle boligforhold var rimelige.

I sag nr. 2 (tidligere principmeddelelse O-26-96) søgte en borger på 21 år om hjælp til forsørgelse. Hun boede i en ungdomsbolig, som skulle fraflyttes, når hun blev 25 år. Hun havde en boligopsparing på ca. 14.000 kr. Ankestyrelsen fandt, at der var tale om en boligopsparing af en beløbsstørrelse, som der skulle ses bort fra, for at hun kunne bevare en nødvendig boligstandard.

I sag nr. 3 (tidligere principmeddelelse O-106-97) søgte en borger, der lige var blevet skilt, om hjælp til forsørgelse. Borgeren havde efter skilsmissen købt et hus, som havde utætte vinduer og utæt tag, og han havde derfor sat 40.000 kr. til side til reparation af boligen. Ankestyrelsen fandt, at det var nødvendigt at se bort fra et beløb af formuen, for at borgeren kunne opnå en nødvendig boligstandard. Ankestyrelsen fandt i den forbindelse, at kommunen skulle have foretaget en vurdering af, hvilke reparations- og vedligeholdelsesudgifter det var nødvendigt at afholde i den periode, hvor borgeren modtog hjælp til forsørgelse. Om der skulle ses bort fra hele formuen, afhang af en konkret vurdering af, om der var tale om uopsættelige reparations- og vedligeholdelsesudgifter.

I sag nr. 4 (tidligere principmeddelelse A-25-02) traf kommunen afgørelse om ophør af en borgers hjælp til forsørgelse på grund af formue. Borgeren havde et indestående på 120.000 kr. i sin bank, som hidrørte fra opsparet kontanthjælp. Ankestyrelsen fandt, at der ikke var hjemmel i loven til, at kommunen kunne se bort fra formue, der hidrørte fra opsparet kontanthjælp. Kommunens afgørelse om ophør havde derfor været berettiget.

I sag nr. 5 (tidligere principmeddelelse A-25-04) traf en kommune i 2001 afgørelse om tilbagebetaling af hjælp til forsørgelse, fordi en borger tidligere havde haft et indestående på 21.273 kr. Kommunen så bort fra 10.000 kr., fordi borgeren var enlig, og vurderede derfor at borgeren havde haft formue på 11.273 kr. En del af beløbet bestod ifølge borgeren af løn og kontanthjælp, der skulle dække den aktuelle måneds løbende udgifter. Ankestyrelsen fandt, at beløb, der omkring tidspunktet for opgørelsen af borgerens formue var modtaget til dækning af leveomkostninger, ikke skulle indgå i formuen, men betragtes som indtægt. Kommunen skulle derfor tage stilling til, hvor stor en del af borgerens indestående, der udgjorde indtægt og ikke formue.

I sag nr. 6 (tidligere principmeddelelse A-34-04) søgte en borger, der var uddannet læge, om hjælp til forsørgelse. Borgeren var flyttet til Danmark fra Irak og var ved at tage kurser for at kunne opnå autorisation som læge i Danmark. Han havde to konti med indestående på i alt 24.138,37 kr. og boede hos noget familie, men der var ikke flere oplysninger om hans boligforhold i den forbindelse. Ankestyrelsen hjemviste sagen til ny behandling i kommunen. Ankestyrelsen fandt, at det ved vurderingen af, om der skulle ses bort fra et beløb for at kunne bevare eller opnå en nødvendig boligstandard, ikke var afgørende, om borgeren aktuelt havde planer om at flytte, men om den aktuelle bolig kunne anses som rimelig. Ankestyrelsen fandt også, at det ved vurderingen af, om der skulle ses bort fra beløb af hensyn til borgerens erhvervs- eller uddannelsesmuligheder, var afgørende, om de nævnte kurser var nødvendige for, at borgeren kunne komme til at bruge sin uddannelse.

Baggrund for at behandle sagerne principielt

Formålet med den principielle behandling er at præcisere, hvornår indtægt til forsørgelse overgår fra at være indtægt, der ikke skal indgå i formueopgørelsen efter § 14, stk. 1, til opsparet formue, som skal indgå i formueopgørelsen.

Ankestyrelsen har i den forbindelse behandlet én sag principielt (sag nr. 1).

Principmeddelelsen indeholder også en sammenskrivning af de tidligere principmeddelelser O-26-96, O-106-97, A-25-02, A-25-04 og A-34-04. Sammenskrivningen er sket for at samle praksis om, hvornår indtægt til forsørgelse skal indgå i formueopgørelsen efter § 14, stk. 1, og for at samle praksis om, hvornår der skal ses bort fra formue efter § 14, stk. 2. Den praksis, som Ankestyrelsen har fastslået principielt i disse tidligere offentliggjorte sager, gælder således fortsat på tidspunktet for offentliggørelsen af denne principmeddelelse.

Gældende regler

Love og bekendtgørelser

Lov om aktiv socialpolitik, senest bekendtgjort i lovbekendtgørelse nr. 1031 af 22. juni 2023.

- § 14, stk. 1, om formue
- § 14, stk. 2, om formue, der skal ses bort fra

Praksis

Kasserede:

Principmeddelelsen indeholder en sammenskrivning af følgende tidligere principmeddelelser, som herefter ikke længere gælder (historiske). Praksis er indarbejdet i denne meddelelse:

- **Ankestyrelsens principmeddelelse O-26-96.** En ansøger havde på tidspunktet for ansøgningen om kontanthjælp en boligopsparing på ca. 14.000 kr. Ankestyrelsen fandt i den konkrete sag, at der var tale om en boligopsparing af en beløbsstørrelse, som der var grundlag for at se bort fra, fordi ansøgeren boede i en ungdomsbolig, som skulle fraflyttes, når ansøgeren fyldte 25 år.

- **Ankestyrelsens principmeddelelse O-106-97.** En ansøger havde på tidspunktet for ansøgningen om kontanthjælp en formue på ca. 60.000 kr. Han havde indsat 40.000 kr. på en boligsparekonto, fordi den bolig, han havde købt efter at være blevet skilt, havde utæt stråtag og utætte vinduer. Ankestyrelsen fandt, at kommunens afgørelse om ikke at se bort fra nogen del af ansøgerens formue i forbindelse med ansøgningen om kontanthjælp havde været åbenbar urimelig. Kommunen burde have foretaget en konkret vurdering af, hvilke reparations- og vedligeholdelsesudgifter det havde været nødvendigt at afholde i den periode, hvor ansøger modtog kontanthjælp. Ankestyrelsen fandt også, at spørgsmålet om, om der skulle ses bort fra hele formuen, afhang af en konkret vurdering af, om der var tale om uopsættelige reparations- og vedligeholdelsesudgifter.

- **Ankestyrelsens principafgørelse A-25-02.** En ansøger havde modtaget kontanthjælp, siden hun var fyldt 18 år. Kommunen blev på et tidspunkt opmærksom på, at hun havde en formue i form af opsparing i banken på 120.000 kr. Ankestyrelsen vurderede, at kommunen havde været berettiget til at bringe ansøgerens kontanthjælp til ophør som sket. Ankestyrelsen fandt, at der ikke var hjemmel i loven til, at kommunen kunne se bort fra formue, der hidrørte fra opsparet kontanthjælp. Der kunne kun ses bort fra formue, som var nødvendig til et nærmere bestemt formål, nemlig at bevare eller opnå en nødvendig boligstandard eller at sikre erhvervs- eller uddannelsesmuligheder for ansøgeren og dennes familie. Kommunen skulle derfor i hvert enkelt tilfælde vurdere, om der - ud over minimumsbeløbet på 10.000 kr. – var grundlag for at se bort fra en sådan formålsbestemt formue, herunder hvor meget der var grundlag for at se bort fra. Ankestyrelsen fandt også, at det ikke i sig selv var afgørende, hvordan eller hvorfor ansøgeren havde opsparet formuen. Det afgørende var derimod, om formuen ud fra en vurdering af ansøgerens konkrete forhold var nødvendig for at bevare eller opnå en nødvendig boligstandart eller for at sikre erhvervs- eller uddannelsesmuligheder for ansøgeren og dennes familie.

- **Ankestyrelsens principafgørelse A-25-04.** En ansøger havde modtaget kontanthjælp fra den 31. december 2001. Kommunen blev i oktober 2002 opmærksom på, at ansøgeren den 31. december 2001 havde haft en kontantbeholdning på 21.273 kr., som hun ikke havde oplyst om. Kommunen så bort fra 10.000 kr. og vurderede, at ansøgeren skulle tilbagebetale kontanthjælp med et beløb på 11.273 kr. Ankestyrelsen hjemviste sagen til kommunen, så kommunen kunne vurdere, om hele det indestående beløb skulle betragtes som formue i aktivlovens forstand. Ankestyrelsen fandt, at beløb, der omkring opgørelsestidspunktet var udbetalt til dækning af leveomkostninger, ikke skulle indgå i formueopgørelsen, men betragtes som indtægt.

- **Ankestyrelsens principmeddelelse A-34-04.** En ansøger havde på tidspunktet for ansøgningen om kontanthjælp en formue på i alt 24.138,37 kr. i form af indestående på en lønkonto og en opsparingskonto. Han var uddannet læge fra udlandet og i gang med kurser for at kunne opnå autorisation i Danmark. Han boede hos noget familie, men der var ikke yderligere oplysninger om hans boligforhold. Ankestyrelsen hjemviste sagen til kommunen, fordi kommunen ikke havde haft tilstrækkeligt med oplysninger til at vurdere, om hele eller en del af hans formue var nødvendig for at bevare eller opnå en nødvendig boligstandard eller af hensyn til hans erhvervs- og uddannelsesmuligheder. Ankestyrelsen fandt, at det ved denne vurdering ikke var afgørende, med hvilket formål opsparingen var

foretaget. Det afgørende var derimod, om formuen var nødvendig ud fra en vurdering af ansøgerens og familiens boligstandard eller erhvervs- eller uddannelsesmuligheder. Ankestyrelsen fandt også, at det ikke var afgørende, om ansøgeren havde aktuelle planer om at anskaffe sig en anden bolig, men om den aktuelle bolig kunne anses som rimelig. Det var også afgørende, om det var nødvendigt for ansøgeren at afholde udgifter til de pågældende kurser, for at han kunne komme til at bruge sin uddannelse.

Vejledninger

Vi har også anvendt Vejledning om lov om aktiv socialpolitik, nr. 39 af 5. marts 1998

- Pkt. 72 - 75 om formue

Vi har også anvendt

Forslag til lov om aktiv socialpolitik, L 230 96/97, Almindelige bemærkninger, Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

- Bemærkninger til § 14

De konkrete afgørelser

Sag nr. 1, j.nr. 24-68374

Du har klaget over kommunens afgørelse om ophør af hjælp til forsørgelse. Kommunen afgjorde sagen den 13. juni 2024.

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg har nu afgjort din sag.

Resultatet er:

- Kommunen skal behandle din sag igen.

Det betyder, at vi hjemviser sagen til ny behandling.

Kommunen skal behandle din sag igen og afgøre sagen på ny. Du skal være opmærksom på, at en ny behandling godt kan føre til det samme resultat i din sag.

Kommunen skal, inden den igen afgør sagen, behandle sagen efter de retningslinjer, der er angivet nedenfor i afgørelsen.

Kommunen skal nu genoptage udbetalingen af din hjælp til forsørgelse med virkning fra ophørstidspunktet. Vi har ikke med denne afgørelse taget stilling til spørgsmålet om tilbagebetaling.

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg vurderer, at du den 31. maj 2024 har en formue på 36.237,76 kr. i form af indestående på din bankkonto, og at der skal ses bort fra 10.000 kr. af formuen.

Vi vurderer også, at der mangler oplysninger om, hvorvidt dine aktuelle boligforhold er rimelige.

Vi kan derfor ikke vurdere, om der skal ses bort fra et beløb til at opnå en nødvendig boligstandard, og om du herefter har formue, der kan bruges til din forsørgelse.

De manglende oplysninger vil kunne have væsentlig betydning for afgørelsens resultat. De skal derfor indgå i den vurdering, som kommunen skal foretage, når den skal afgøre sagen.

Hvad er afgørende for resultatet

Kommunen har ved afgørelsen den 13. juni 2024 truffet afgørelse om ophør af din hjælp til forsørgelse, idet du har formue, der kan bruges til din forsørgelse. Du har derfor senest fået udbetalt hjælp til forsørgelse den 31. maj 2024.

Vi lægger ved opgørelsen af din formue vægt på, at du den 31. maj 2024 har et indestående på 41.966,76 kr. på din konto.

Vi lægger også vægt på, at det fremgår af en udskrift af din konto, at du den 31. maj 2024 får udbetalt 5.759 kr. i hjælp til forsørgelse, og at du samme dag bruger 30 kr. af indtægten. Der resterer derfor 5.729 kr. (5.759 kr. – 30 kr.) af din hjælp til forsørgelse, som ikke skal indgå i opgørelsen af din formue.

Formuen er herefter på 36.237,76 kr. (41.966,76 kr. – 5.729 kr.). Der skal ses bort fra 10.000 kr. af formuen, fordi du er enlig.

Det fremgår af klagen, at du kommer fra Ukraine, og at du bor hos din datter og hendes mand i Danmark. Du har sparet op af din hjælp til forsørgelse for at kunne betale depositum m.v., så du kan få en bolig til dig selv.

Vi lægger i den forbindelse vægt på, at kommunen ikke har undersøgt, om dine aktuelle boligforhold hos din datter og svigersøn er rimelige, og om der derfor er behov for at se bort fra et beløb til at opnå en nødvendig boligstandard.

Vi er opmærksomme på, at kommunen har bedt dig oplyse, om du har modtaget tilbud om bolig, eller om du har udsigt til bolig i den nærmeste fremtid, og at kommunen har lagt vægt på, at det ikke er tilfældet.

Vi bemærker dog, at det ikke er afgørende, om du aktuelt har planer om at flytte, men om din aktuelle bolig kan anses som rimelig.

Hvad skal kommunen gøre

Kommunen skal indhente oplysninger om din aktuelle boligsituation hos din datter og svigersøn.

Kommunen kan bede dig medvirke til sagens oplysning. Kommunen skal i den forbindelse vejlede dig om, hvilke oplysninger der vil være relevante at fremskaffe. Hvis kommunen kan indhente oplysningerne med samtykke, skal kommunen bede om dit samtykke til at indhente oplysninger.

Kommunen skal vejlede dig om konsekvenserne, hvis du ikke medvirker ved sagens oplysning.

Oplysningerne kan for eksempel blive indhentet fra dig selv.

Kommunen skal på baggrund af oplysningerne foretage en ny vurdering af, om der er grundlag for at se bort fra formue for at opnå en nødvendig boligstandard.

Ud fra det skal kommunen afgøre sagen igen. Hvis kommunen ikke imødekommer din ansøgning helt, skal kommunen beskrive i afgørelsen, hvad der er indgået af hovedhensyn og faktiske oplysninger i vurderingen.

Om reglerne

Kommunen kan ikke yde hjælp, hvis ansøgeren og/eller ægtefællen har formue, som kan dække det økonomiske behov. Kommunen ser dog bort fra beløb på op til 10.000 kr. for ugifte og 20.000 kr. for ægtefæller.

Der ses også bort fra den del af en formue, der er nødvendig for at kunne bevare eller opnå en nødvendig boligstandard, eller som bør bevares af hensyn til ansøgerens og familiens erhvervs- eller uddannelsesmuligheder.

Efter Ankestyrelsens praksis skal der ved opgørelse af formue, som står på ansøgerens bankkonto, ses bort fra beløb, der omkring opgørelsestidspunktet er modtaget til dækning af leveomkostninger. Disse beløb skal ikke indgå i formuen, men betragtes som indtægt.

Mødebehandling

Sagen er behandlet på møde. På mødet stemmer deltagerne om resultatet. Der er enighed om afgørelsen.

Du kan læse mere om, hvordan Ankestyrelsen behandler sager på møde på www.ast.dk.

Sag nr. 2, tidligere principmeddelelse O-26-96, j.nr. 21321-94[1]

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

- Lov om social bistand – lovbekendtgørelse nr. 1024 af 13. december 1994 - § 38, stk. 1
- Lov om aktiv socialpolitik – lovbekendtgørelse nr. 1460 af 12. december 2007 - § 14, stk. 2

Afgørelse

Ansøger, der var 21 år og enlig uden børn, søgte kommunen om kontanthjælp pr. 1. juli 1993, efter at hun i juni 1993 havde afsluttet HF. Hun havde planer om at videreuddanne sig, men ønskede først at få erhvervserfaring. Hun havde siden 1. marts 1992 haft en ungdomsbolig (1-værelses lejlighed).

Hun oplyste i forbindelse med ansøgningen, at hun havde en boligopsparing på ca. 14.000 kr.

Kommunen gav afslag på ansøgningen om kontanthjælp med henvisning til formuen på boligopsparingskontoen, som hun kunne hæve på.

Ankenævnet pålagde kommunen at udbetale kontanthjælp i henhold til bistandslovens § 37 til ansøger fra ansøgningstidspunktet. Nævnet fandt grundlag for at se bort fra den oplyste formue, da det fandtes rimeligt, at formuen anvendtes til boligmæssige forhold.

Kommunen anførte i klagen til Ankestyrelsen, at nævnet efter kommunens opfattelse havde ændret kommunens skøn, uden at der var tale om, at skønnet var ulovligt eller åbenbart urimeligt. Kommunen var således af den opfattelse, at en selvstændig 1-værelses lejlighed i et almennyttigt boligselskab var at betragte som en rimelig bolig for en enlig 21-årig, og at formuebestemmelserne i henhold til bistandslovens § 39, stk. 1, om at se bort fra en formue, der er nødvendig for bevarelse eller opnåelse af en nødvendig boligstandard, ikke burde finde anvendelse i dette tilfælde.

Ankestyrelsen fik efterfølgende oplyst, at der var tale om en ungdomsbolig i almennyttigt boligbyggeri, og at kriteriet for at bebo boligen var, at man var i alderen 18 - 25 år.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af, hvorvidt der var grundlag for at se bort fra en boligopsparingsformue på 14.000 kr., når ansøger beboede en 1-værelses ungdomsbolig.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at kommunen burde have set bort fra den opsparede formue.

Ankestyrelsen lagde herved særlig vægt på, at der var tale om en egentlig boligopsparing af en beløbsstørrelse, som der var grundlag for at se bort fra efter bistandslovens § 39.

Ankestyrelsen lagde endvidere vægt på, at ansøger beboede en ungdomsbolig, som hun skulle fraflytte, når hun fyldte 25 år.

Ankestyrelsen tiltrådte således ankenævnets afgørelse.

Sag nr. 3, tidligere principmeddelelse O-106-97, j.nr. 201263-96[2]

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

- Lov om social bistand – lovbekendtgørelse nr. 110 af 26. februar 1996 - § 15, stk. 5, og § 39, stk. 1

Afgørelse

Ansøger, der var fraskilt og boede sammen med sin 16-årige søn, søgte om kontanthjælp på grund af midlertidigt arbejdsophør. Han var ansat i en beskyttet stilling og kunne derfor ikke få arbejdsløshedsdagpenge.

Kommunen gav afslag på ansøgningen. Afslaget var begrundet med, at der ikke kunne udbetales støtte til ham på grund af formuebestemmelserne i vejledning om kontanthjælp pkt. 15.

Om ansøgers formueforhold var det oplyst, at han havde en formue på ca. 60.000 kr., som stammede fra bodeling/salg af den bolig, han tidligere havde boet i sammen med sin nu fraskilte ægtefælle. Ansøger havde over for kommunen oplyst, at 40.000 kr. var indsat på en boligopsparingskonto, idet den bolig, han havde købt efter skilsmissen, havde utæt stråtag og utætte vinduer. Pengene var afsat til reparation heraf. De resterende 20.000 kr. skulle bl.a. anvendes til hans datters konfirmation samt til betaling af forskellige faste udgifter og afdrag på en oparbejdet bankgæld. Ankenævnet ændrede kommunens afgørelse og fandt, at der skulle ses bort fra formuen på 40.000 kr., som ansøger havde indsat på en boligopsparingskonto.

Nævnet lagde ved afgørelsen vægt på det oplyste om de udgifter, ansøger ville have til forbedringer af sit hus, og nævnet fandt, at disse var nødvendige for opnåelse af en rimelig boligstandard.

I klagen til Ankestyrelsen havde kommunen bl.a. anført, at det forhold, at ansøger omkring 1. juli 1995 købte et ældre hus med behov for renovering, og at han havde sat et større beløb til side til dette formål, ikke var en rimelig begrundelse for at se bort fra en formue på 40.000 kr.

Kommunen havde efterfølgende oplyst til Ankestyrelsen, at beløbet, der først var oplyst til at udgøre 20.000 kr., på grund af en fejl fra bankens side reelt kun udgjorde 8.000 kr. Dette beløb skulle ansøger leve af i perioden 24. april 1996 til 31. maj 1996. Herefter modtog han kontanthjælp, indtil han pr. 1. juli 1996 fik løn udbetalt. Det fremgik af de oplysninger, nævnet havde indhentet, at ansøger begyndte at arbejde igen den 15. juni 1996.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af, om kommunens skønsmæssige afgørelse kunne anses for ulovlig eller åbenbart urimelig, samt hvor stor en formue der kunne ses bort fra, jf. bistandslovens § 39, hvorefter der kan ses bort fra en formue, der er nødvendig for bevarelse eller opnåelse af en nødvendig boligstandard.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at vurderingen af, hvor stor en del af ansøgers formue, der kunne ses bort fra, for at han kunne opnå en nødvendig boligstandard, beroede på et skøn.

Ankestyrelsen fandt, at kommunens afgørelse om ikke at se bort fra nogen del af ansøgers formue i forbindelse med hans ansøgning om kontanthjælp, havde været åbenbart urimelig.

Kommunen burde have foretaget en konkret vurdering af, hvilke reparations- og vedligeholdelsesudgifter det havde været nødvendigt for ansøger at afholde i den periode, hvor han havde modtaget kontanthjælp.

Ankestyrelsen var således uenig i den af nævnet trufne afgørelse om, at der skulle ses bort fra hele formuen, der indestod på boligopsparingskontoen, idet nævnet heller ikke havde foretaget en konkret vurdering af, om der var tale om uopsættelige reparations- og vedligeholdelsesarbejder.

Ankestyrelsen ændrede derfor ankenævnets afgørelse.

Sag nr. 4, tidligere principmeddelelse A-25-02, j.nr. 2000063-02

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

- Lov om social bistand – lovbekendtgørelse nr. 614 af 26. juni 2001 - § 14

Afgørelse

Ansøgeren var en 38-årig kvinde, der havde modtaget kontanthjælp, siden hun fyldte 18 år. Hun havde aldrig haft kontakt til arbejdsmarkedet. I forbindelse med kontakt til kommunen konstaterede kommunen, at hun havde en formue i form af en opsparing i banken på 120.000 kr.

Formuen var opstået ved, at banken efter aftale med ansøgeren hver måned havde tilbageholdt et beløb af kontanthjælpen. Ansøgeren oplyste, at hun gennem flere år havde boet på et klubværelse og levet på et eksistensminimum, og at formålet med opsparingen var at kunne erhverve en bedre bolig.

Kommunen traf afgørelse om at kontanthjælpen blev bragt til ophør. Kommunen vurderede, at der - udover minimumsbeløbet på 10.000 kr. - var grundlag for at se bort fra formålsbestemt formue på i alt 75.000 kr. til ny bolig samt forbedring af eksisterende bolig.

Kommunen vurderede, at ansøgeren ville kunne leve for 7000 kr. om måneden og meddelte herefter, at der tidligst ville kunne ydes kontanthjælp igen, når resten af formuen var brugt.

Nævnet tiltrådte kommunens afgørelse.

Ansøgeren anførte i klagen, at det var urimeligt, at man som kontanthjælpsmodtager var nødt til at spare op, da det var svært for mange kontanthjælpsmodtagere at få banklån.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af om formue, der stammer fra opsparet kontanthjælp, kan medføre, at kontanthjælpen bringes til ophør.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at kommunen havde været berettiget til at bringe ansøgerens kontanthjælp til ophør som sket.

Ankestyrelsen fandt ikke, at der var hjemmel i loven til, at kommunen kunne se bort fra formue, der hidrørte fra opsparet kontanthjælp.

Ankestyrelsen lagde herved vægt på, at der efter § 14, stk. 2, alene kan ses bort fra formue, som er nødvendigt til et nærmere bestemt formål, fx at bevare eller opnå en nødvendig boligstandard eller for at sikre erhvervs- eller uddannelsesmuligheder for ansøgeren og dennes familie.

Kommunen skal derfor i hvert enkelt tilfælde også vurdere, om der - ud over minimumsbeløbet på 10.000 kr. - er grundlag for at se bort fra en sådan formålsbestemt formue, herunder hvor meget der er grundlag for at se bort fra.

Ankestyrelsen bemærkede, at det ikke i sig selv var afgørende, hvordan eller hvorfor ansøgeren havde foretaget opsparingen. Det afgørende for vurderingen var derimod, om formuen var nødvendig til et nærmere bestemt formål ud fra en vurdering af ansøgerens konkrete forhold.

Ankestyrelsen tiltrådte således det sociale nævns afgørelse.

Sag nr. 5, tidligere principmeddelelse A-25-04, j.nr. 2000556-03

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

- Lov om aktiv socialpolitik – lovbekendtgørelse nr. 709 af 13. august 2003 - § 14 og § 91

Afgørelse

Kontanthjælpsmodtageren var på revalideringsydelse frem til 31. december 2001, hvorefter hun overgik til kontanthjælp. I forbindelse med overgangen til kontanthjælp underskrev hun en erklæring om, at hun var blevet gjort opmærksom på, hvad der var betingelserne for at få kontanthjælp.

Hun blev i den forbindelse gjort opmærksom på oplysningspligten.

Kommunen konstaterede i oktober 2002, at hun havde en kontantbeholdning på 21.273 kr. den 31. december 2001.

Kommunen oplyste i den forbindelse, at man var opmærksom på, at der kunne være lønindsættelse i beløbet.

I november traf kommunen afgørelse om at kræve tilbagebetaling af kontanthjælp med et beløb svarende til 11.273 kr.

Kommunen henviste til, at hun havde undladt at give oplysninger om, at hun havde formue på 21.273 kr. pr. 31. december 2001.

Ud fra disse oplysninger fandt kommunen, at hun havde formue på 21.273 - 10.000 kr. = 11.273 kr., som skulle være brugt til forsørgelse.

Det sociale nævn tiltrådte kommunens afgørelse.

Nævnet begrundede afgørelsen med, at hun var blevet oplyst om, at det var en betingelse for at få kontanthjælp, at hun ikke havde formue, herunder likvide midler, og at hun havde pligt til at give kommunen oplysning om ændrede forhold.

Nævnet fandt derfor, at hun mod bedre vidende havde undladt at give kommunen oplysning om sine formueforhold, hvorefter kommunen i henhold til aktivlovens § 91, stk. 1, var forpligtet til at kræve det for meget udbetalte beløb tilbagebetalt.

Hun anførte i sin klage, at der ikke var taget højde for, at en del af det indestående beløb skyldtes indbetalt løn og kontanthjælp, som skulle dække den aktuelle måneds løbende udgifter.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af, hvorledes en kommune skal opgøre en ansøgers formue ud fra det beløb, som står på ansøgerens bankkonto.

Afgørelse:

Sagen blev hjemvist til kommunen til ny behandling og afgørelse med henblik på at vurdere, om hele det indestående beløb på bankkontoen kunne anses for at være formue i aktivlovens forstand.

Ankestyrelsen lagde til grund, at det er en betingelse for at få kontanthjælp, at ansøgeren ikke har formue, som kan dække det økonomisk behov, jf. aktivlovens § 14, stk. 1, og at der ved opgørelsen af formuen (til brug for vurderingen af om den kan dække ansøgers økonomisk behov) skal tages udgangspunkt i ansøgers aktuelle formueforhold.

Sag nr. 6, tidligere principmeddelelse O-26-96, j.nr. 21321-94

Følgende love blev anvendt, da principafgørelsen blev truffet:

- Lov om aktiv socialpolitik – lovbekendtgørelse nr. 709 af 13. august 2003 - § 14, stk. 1, og stk. 2

Afgørelse

En person, der oprindelig kom fra Irak og var indrejst i Danmark i 1998, flyttede til A kommune fra B kommune i marts 2003. Han var uddannet læge og i gang med kurser for at kunne opnå autorisation til at praktisere som læge i Danmark.

I forbindelse med flytning konstaterede tilflytningskommunen ved ansøgning om kontanthjælp, at han havde en opsparingskonto med et indestående på 16.214,97 kr. og en lønkonto med et indestående på 7.923,40 kr.

Han oplyste selv, at en del af opsparingen skulle bruges til etablering i lejlighed, og derudover skulle pengene bruges i forbindelse med uddannelse.

Kommunen gav herefter afslag på kontanthjælp med henvisning til, at der ikke kunne ses bort fra formue over 10.000 kr.

Kommunen begrundede afgørelsen med, at der ikke var hjemmel til at se bort fra en del af formuen til boligudgifter, da han ikke stod over for at have udgifter til bolig. Desuden var der ikke hjemmel til at se bort fra en del af formuen til uddannelsesudgifter, da han ikke kunne dokumentere, hvilke bøger han skulle købe.

I forbindelse med klage over kommunens afgørelse blev det bl.a. anført, at han af fraflytningskommunen var blevet opfordret til at lave en opsparing. Det blev endvidere anført, at han skulle bruge 5.570 kr. til betaling af færdighedskurser for udenlandske læger i 2003.

Det sociale nævn tiltrådte kommunen afgørelse.

Nævnet begrundede afgørelsen med, at der efter § 14, stk. 2, alene kan ses bort fra formue, som er nødvendig til et nærmere bestemt formål, f.eks. at bevare eller opnå en nødvendig boligstandard eller for at sikre erhvervs- eller uddannelsesmuligheder for ansøgeren og dennes familie.

Nævnet fandt, at det ikke var muligt at se bort fra formue til bevarelse eller opnåelse af nødvendig boligstandard, idet han ikke aktuelt havde planer om anden bolig.

Nævnet fandt, at der heller ikke kunne ses bort fra formue til uddannelse eller bøger, idet der ikke var planer om et egentligt uddannelsesforløb, men udbudte færdighedskurser for udenlandske læger.

Nævnet lagde endvidere lagt vægt på, at udgifter til kurser og bøger kunne afholdes af den bevarede formue på 10.000 kr.

I forbindelse med klage over nævnets afgørelse bemærkede nævnet, at man ikke fandt grundlag for at ændre den trufne afgørelse, men nævnet ændrede begrundelsen for afgørelsen, således at sætningen "Nævnet har endvidere lagt vægt på, at udgifter til kurser og bøger kan afholdes af den bevarede formue på 10.000 kr." udgik.

Nævnet anførte, at det med denne sætning alene var hensigten at give udtryk for, at han havde mulighed for at afholde (en del af) de pågældende udgifter af de 10.000 kr. Det havde derimod ikke været meningen, at de 10.000 kr. skulle have indflydelse på, i hvilket omfang der kunne bortses fra formue til formål omfattet af § 14, stk. 2.

Sagen blev behandlet i principielt møde for at afklare, om formålsbestemt formue kunne være omfattet af formuegrænsen på 10.000 kr.

Afgørelse:

Sagen blev hjemvist til kommunen til ny behandling og afgørelse, idet hverken kommune eller nævn på de foreliggende oplysninger havde tilstrækkeligt grundlag for at give afslag på kontanthjælp med henvisning til borgers formue.

Ankestyrelsen lagde til grund, at kommunen altid skulle se bort fra en formue på op til 10.000 kr. pr. person ved vurdering af, om der var ret til en løbende forsørgelsesydelse, jf. § 14, stk. 1, 2. pkt., og at

kommunen desuden kunne se bort fra den del af en formue, som er nødvendig for at bevare eller opnå en nødvendig boligstandard, eller som bør bevares af hensyn til ansøgerens og familiens erhvervs- eller uddannelsesmuligheder, jf. § 14, stk. 2.

Det var ikke i sig selv afgørende med hvilket formål, ansøgeren havde foretaget opsparingen. Det afgørende var derimod, om formuen var nødvendig ud fra en vurdering af ansøgerens og familiens boligstandard eller erhvervs- og uddannelsesmuligheder.

Ankestyrelsen lagde herefter til grund, at ansøgeren på ansøgningstidspunktet var i besiddelse af dels en opsparingskonto og dels en lønkonto.

Ankestyrelsen lagde endvidere til grund, at han på ansøgningstidspunktet boede hos familie, og at det ikke fremgik af sagen, hvorledes hans boligforhold var i den forbindelse.

Da det ikke fremgik af sagens oplysninger, hvad der var hans tidligere forsørgelsesgrundlag, ligesom det heller ikke fremgik, om kommunen eller nævnet havde vurderet, om hele beløbet på lønkontoen kunne anses for at være formue i aktivlovens forstand, jf. SM A-25-04, hjemvistes sagen til fornyet behandling i kommunen.

Ankestyrelsen fandt i øvrigt, at hverken kommunen eller nævnet i tilstrækkelig grad havde haft grundlag for at vurdere, om hele eller kun en del af hans formue var nødvendig for at bevare eller opnå en nødvendig boligstandard, idet der ikke var indhentet oplysninger om hans boligforhold.

Ankestyrelsen fandt således, at det ikke var afgørende, om ansøgeren havde aktuelle planer om anskaffelse af en anden bolig, men om den aktuelle bolig kunne anses for at være rimelig (jf. f.eks. SM A-25-02, hvor der blev set bort fra et beløb på i alt 75.000 kr. til ny bolig samt forbedringer af eksisterende bolig for en person, som boede på et klubværelse).

Vedrørende hensynet til hans erhvervs- eller uddannelsesmuligheder fandt Ankestyrelsen desuden, at hverken kommunen eller nævnet i tilstrækkelig grad havde haft grundlag for at give afslag på, at en del af det opsparede beløb kunne afsættes til uddannelse.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at hverken kommune eller nævn havde undersøgt, om og i hvilken grad de anførte kurser var nødvendige, for han kunne komme til at bruge sin uddannelse.

[1] 1Retssikkerhedslovens § 69 var på det tidspunkt, hvor den konkrete afgørelse blev truffet, formuleret anderledes.
[2] 2Retssikkerhedslovens § 69 var på det tidspunkt, hvor den konkrete afgørelse blev truffet, formuleret anderledes.